† IRINEU
Arhiepiscop al Alba Iuliei

Fericirile

Editura
REÎNTREGIREA

† IRINEU

ARHIEPISCOP AL ALBEI IULIEI

FERICIRILE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
IRINEU, Arhiepiscop al Alba Iuliei
Fericirile / Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, Alba Iulia: Reîntregirea, 2014
ISBN 978-606-509-276-1
252.8

† IRINEU

ARHIEPISCOP AL ALBA IULIEI

FERICIRILE

Ediția a doua

Editura
REÎNTREGIREA

Alba Iulia, 2014

Introducere

Fericirile sunt nouă sentinţe scurte, cu care Mântuitorul nostru Iisus Hristos Îşi începe *Predica de pe Munte* şi pe care Sfântul Ioan Gură de Aur le aseamănă cu poruncile Decalogului. Această predică a fost rostită pe Muntele Kurun Hattin (Coarnele Hattinului), care, de atunci încoace, se cheamă Muntele Fericirilor. Acest munte, înalt de 560 m, este situat aproximativ la 7 km nord-vest de oraşul Tiberias, lângă ţărmul vestic al Mării Tiberiadei.

După ce a petrecut noaptea în rugăciune pe culmea cea mai înaltă a muntelui, Iisus a coborât pe platoul („loc şes") dintre cele două culmi ale Muntelui Fericirilor, care se aseamănă cu un amfiteatru natural. Aici Îl aşteptau mulţimile care-I constituiau audi-

toriul. *Fericirile* fac parte, aşadar, din predica amplă pe care Domnul a rostit-o aici, în faţa celor „din toată Iudeea, din Ierusalim şi de pe ţărmul Tirului şi al Sidonului, care veniseră ca să-L asculte" (Lc. 6, 17).

Cele nouă *Fericiri* (Mt. 5, 3-12) cuprind adevăruri morale care constituie un fel de „carte a legământului" noii Împărăţii mesianice, întemeiate de către Mântuitorul Iisus Hristos. Prin ele se precizează atât caracterul acestei împărăţii, cât şi însuşirile pe care trebuie să le aibă cetăţenii acesteia. Domnul nu le-a dat sub formă de porunci, ci în chip de „fericiri", pentru a corespunde mai bine spiritului liber al moralei creştine (cf. Ic. 1, 25).

În fiecare dintre cele nouă *Fericiri* găsim, mai întâi, învăţătura sau îndemnul, iar apoi fericirea sau făgăduinţa răsplătirii. La începutul fiecăreia dintre ele, întâlnim cuvântul *fericiţi*, adică o stare de bucurie pe care o simt toţi cei ce-L urmează pe Domnul, iar la sfârşitul fiecăreia, se deschid zările împărăţiei lui Dumnezeu, fie că este vorba de

aşezarea ei în sufletele credincioşilor, fie că este vorba de făgăduinţa ei veşnică. Mântuitorul promite, după fiecare virtute, fericirea corespunzătoare, spre a arăta că desăvârşirea duce la fericire: parţial, în viaţa prezentă şi, pe deplin, în viaţa viitoare.

Împărăţia lui Dumnezeu începe de aici, din viaţa noastră, din felul cum ştim să ne-o agonisim, din strădania noastră de a împlini voia lui Dumnezeu. Virtuţile recomandate în *Fericiri* sunt mijloacele necesare spre fericirea supremă, pe care, însă, creştinii trebuie să le câştige şi prin deprindere, până la posedarea lor în gradul cel mai înalt. Din acest punct de vedere, *Fericirile* sunt, totodată, îndemnuri pentru câştigarea celor mai alese virtuţi, în viaţa de toate zilele, prin care cei ce le practică se pregătesc pentru dobândirea vieţii veşnice, a fericirii veşnice.

Orice fiinţă omenească din lumea aceasta doreşte să fie fericită. Omul simte în sufletul său o sete nepotolită după satisfacţii şi împliniri. Însuşi Mântuitorul, Care cunoş-

tea adâncul sufletului omenesc, a arătat că, la temelia strădaniilor şi năzuinţelor noastre, stă dorul după fericire. Dar, din păcate, oamenii care voiesc să fie fericiţi au diferite păreri privind calea pe care se poate ajunge la o viaţă fericită. În *Predica de pe Munte*, Hristos nu combate căile greşite prin care oamenii căutau fericirea în acel timp, ci indică acele condiţii care îl pot face pe om fericit. Mântuitorul a destrămat mirajul falselor fericiri, arătând că adevărata fericire o putem dobândi noi înşine, eliberându-ne de păcat şi îmbrăcându-ne în mantia luminoasă a virtuţilor morale. Întrupând în fiinţa noastră moralitatea *Fericirilor*, putem deveni membri ai Împărăţiei lui Dumnezeu, putem dobândi fericirea lăuntrică şi veşnică a sufletului.

În cele ce urmează, voi încerca să tâlcuiesc cele nouă *Fericiri*, pentru că ele sunt pietre de temelie care asigură binele vremelnic şi cel veşnic al oamenilor. Explicarea *Fericirilor* este necesară şi pentru aplicarea cuprinsului lor la viaţa omului con-

temporan, spre a-i reda acestuia bucuria de a gusta pacea şi fericirea adevărată. Sper că bunul credincios, primind cu credinţă această comoară preţioasă a Evangheliei, îşi va îmbogăţi sufletul şi va striga fericit cu psalmistul: „Bucura-mă-voi de cuvintele Tale, ca cel ce a aflat comoară mare" (Ps. 118, 162).

† **IRINEU**

Arhiepiscop al Alba Iuliei

FERICIREA ÎNTÂI

Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția cerurilor

Venind pe pământ, Fiul lui Dumnezeu ne-a eliberat din cătușele bunurilor materiale, din patima lăcomiei, care înăbușe dorul după Împărăția lui Dumnezeu. În *Fericirea întâi,* Iisus nu fericește pe săraci în general, deoarece lipsa de bunuri nu-i egală cu desăvârșirea și sfințenia. Pot exista cerșetori zdrențuroși plini de pofte și păcate, pot exista săraci care doresc să aibă bani și să se îmbrace luxos, pe care, însă, împrejurările din afară îi împiedică să fie avuți. Așa că Mântuitorul nu binecuvintează astfel de persoane, ci îi fericește pe cei „săraci cu duhul" (Mt. 5, 3), pe cei care s-au eliberat de

patima avuției şi şi-au descătuşat inima din tirania dorințelor păcătoase. „Săraci cu duhul" sunt cei care nu vor să se îmbogățească sau care, avuți fiind, nu iubesc cu patimă cele pe care le posedă, nu sunt robii averii, ci stăpânii ei, gata să împartă bunurile lor cu cei săraci.

Săracii cu duhul, pe care îi fericeşte Iisus, nu sunt cei simpli, fără cultură, adică cei neînțelepți şi neştiutori, cum socotesc unii, pentru că Hristos a adus în lume lumina cunoştinței şi adevărul care îl face pe om liber. Însuşi Mântuitorul ne-a poruncit să fim „înțelepți ca şerpii" (Mt. 10, 16). Creştinii care Îl cunosc şi Îl urmează pe Domnul sunt învățați de către Dumnezeu (cf. I Tes. 4, 9), sunt fii ai luminii, nu ai întunericului (cf. I Tes. 5, 5), întrucât au primit învățătura dumnezeiască de la Biserică, prin harul Duhului Sfânt (cf. I Cor. 2, 5; Col. 3, 16; 4, 3-6). „Săraci cu duhul" nu sunt nici cei săraci de bucurii materiale, cei dezmoşteniți de soartă sau asupriți, pentru că Hristos n-a deschis calea fericirii unora dintre oameni

împotriva celorlalţi.

După interpretarea dată de către Sfântul Ioan Gură de Aur şi de către Sfântul Chiril al Alexandriei, „sărăcia cu duhul" înseamnă „smerenia de bunăvoie". Cei ce au această virtute sunt lipsiţi de cele două păcate: trufia minţii şi nemăsurata iubire de sine, care au dus la pierzanie pe îngerii răi şi pe primii oameni. În înţelesul Evangheliei, „săraci cu duhul" sunt toţi acei avuţi şi neavuţi, învăţaţi sau mai puţin învăţaţi, din orice loc şi timp, care şi-au dat seama că în sufletul lor există un spaţiu pe care nu-l pot umple nici avuţia materială, nici mărirea lumească, nici ştiinţa acestui veac, ci numai Dumnezeu şi darurile Sale veşnice. Ei îşi deşartă mintea de trufaşele tocmeli omeneşti şi îşi eliberează inima de iubirea celor vremelnice, pentru ca întreaga lor fiinţă să fie umplută de bunuri cereşti şi netrecătoare.

Săracii cu duhul sunt cei care, fiind înzestraţi cu tot felul de calităţi sufleteşti, înconjuraţi de onoruri sau încărcaţi de

bunuri, nu au lăsat ca acestea să aşeze pe conştiinţa lor nici funinginea orgoliului şi nici nepăsarea faţă de adevăr şi de bine. Pătrunşi de convingerea că nu posedă nimic de la sine şi că nu se pot mântui fără ajutorul lui Dumnezeu, ei imploră necontenit harul Său. Eliberaţi de mulţumirea de sine, de mândria pentru propria lor viaţă, ei se smeresc şi recunosc că mai au încă de făcut mult bine, zicând: „Suntem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem" (Lc. 17, 10).

O astfel de smerenie a avut-o Alexie, omul lui Dumnezeu, încât viaţa lui spirituală a devenit asemenea unui cer care Îl poartă pe Hristos. Acesta s-a născut la Roma, într-o familie înstărită şi evlavioasă. Educaţia primită acasă şi în şcoală l-a umplut de înţelepciune şi i-a aprins în suflet dorul după Dumnezeu. Fugind de acasă, a ajuns la Edesa, unde a petrecut şaptesprezece ani lângă o biserică, în post, rugăciune şi milostenie. Unui credincios i s-a descoperit în vis că Alexie este „omul lui Dumne-

zeu", având în suflet pe Duhul Sfânt. Spre a nu fi slăvit de oameni, el a părăsit acel loc, ajungând, din nou, la Roma. Prezentându-se tatălui său ca un călător sărman, acesta, fără a-şi recunoaşte fiul, i-a îngăduit să-şi facă o colibă în apropierea casei părinteşti, unde a petrecut alţi şaptesprezece ani, suferind batjocură şi lipsuri, dar fiind iubit de cei săraci, pe care-i povăţuia şi-i miluia din hrana primită. Aici a adormit, la 17 martie 411, în timpul împăratului Honorius. El a fost într-adevăr „sărac cu duhul", pentru că a privit fără încetare la desăvârşirea dumnezeiască şi, străduindu-se să se apropie de ea, şi-a dezlipit inima de avuţiile pământeşti, socotindu-le deşertăciuni.

Răsplata celor săraci cu duhul este dobândirea Împărăţiei lui Dumnezeu. Mântuitorul le-a promis acestora o răsplată prezentă, asigurându-i că „a lor este Împărăţia cerurilor" (Mt. 5, 3). Cu alt prilej, Domnul a zis: „Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul vostru" (Lc. 17, 21). Iar Sfântul Apostol Pavel ne arată că: „Împărăţia lui Dumnezeu

nu este mâncare şi băutură, ci dreptate şi pace, şi bucurie în Duhul Sfânt" (Rom. 14, 17). Dacă cei lacomi şi alipiţi de forţa gravitaţională a materiei au inima chinuită şi sunt nemulţumiţi, săracii cu inima se bucură de adâncă pace. Ei au pacea unui vas ancorat într-un liman sigur. Punându-şi nădejdea în numele Domnului şi necăutând „la deşertăciuni şi la nebunii mincinoase" (Ps. 39, 6), cel sărac cu inima este fericit încă de pe pământ, iar în viitor, i se vor dărui slava şi bucuria cerului.

FERICIREA A DOUA

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia

Oamenii acestei lumi, cu judecata lor mărginită, fericesc pe cei bogați şi puternici, pe cei ce mănâncă bine şi au parte de râs, veselie şi petreceri. Unii ca aceştia privesc lipsurile, suferințele, întristarea şi plânsul cu amărăciune şi dezgust, temându-se de ele. Venind în lume, Mântuitorul rosteşte, cu privire la necazuri şi lacrimi, o altă judecată, socotindu-le izvoare de fericire şi trepte de intrare în Împărăția cerurilor. Când nu reuşim ceva, când ni se întâmplă un lucru neplăcut, când avem o pagubă, când moartea ne răpeşte o persoană iubită, atunci ne copleşeşte jalea şi plânsul. De

o astfel de durere au avut parte proorocul David (cf. Ps. 101, 5 şi 10), dreptul Iov (cf. Iov 30, 16-17) şi Însuşi Mântuitorul nostru Iisus Hristos, la mormântul lui Lazăr din Betania şi în grădina Ghetsimani (cf. In. 11, 35; Mt. 26, 38). De aici, se vede că supărările şi plânsul fac parte din soarta noastră de oameni. Însă, noi trebuie să dăm dovadă de curaj şi să nu ne pierdem nădejdea (cf. Sirah 30, 23-24; I Tes. 4, 13).

Prin cuvintele „Fericiţi cei ce plâng" (Mt. 5, 4), Domnul ne învaţă că suferinţa şi plânsul, izvorâte din pocăinţă, sunt mijloace care duc la fericire. Precum munca este un izvor de câştig, studiul – o cale de a dobândi cunoştinţe, aşa întristarea poate duce la pocăinţă şi la mângâiere. Iisus nu fericeşte pe cei stăpâniţi de întristare lumească, ci se referă la lacrimile de pocăinţă, care – cum spune Cuviosul Teodor al Edesei – „câştigă îndurarea Stăpânului pentru greşelile noastre şi înaripează dorul spre cele de sus". Mântuitorul nu-i fericeşte pe cei ce plâng pentru că le lipsesc unele lucruri ma-

teriale, pe cei ce plâng de ciudă că au fost jigniți, pe cei ce plâng de necaz că au fost prinşi şi pedepsiți pentru răul săvârşit. Aici este vorba numai de cei ce-şi plâng păcatele prin care au mâhnit pe Dumnezeu, ca fiul pierdut, Zaheu vameşul, Apostolul Petru şi cei care plâng de dorul după desăvârşire: „Căci întristarea cea după Dumnezeu aduce pocăință spre mântuire, fără părere de rău; iar întristarea lumii aduce moarte" (II Cor. 7, 10).

Părerea de rău pentru păcat este bisturiul care sparge infecția. Când lacrimile izvorăsc din amărăciunea şi durerea pentru păcatul săvârşit, când ele sunt mărturia unei căințe sincere şi zguduitoare, atunci sunt, într-adevăr, aducătoare de iertare şi înnoire. Lacrimile de pocăință sunt, pentru păcătoşii care se pocăiesc, ceea ce este apa pentru cei ce se botează. Ele sunt îmbucurătoare ca roua care dă strălucire florilor de dimineață. Lacrimile nu aduc numai o linişte momentană, ci fac lumină înăuntrul nostru, purifică ochiul lăuntric al credinciosului sau conştiința lui.

Sfântul Ioan Scărarul scria: „Precum focul topeşte trestia, aşa lacrima curăţeşte toată partea văzută şi gândită".

Pe lângă plânsul pentru păcat, există şi plânsul iubirii de Dumnezeu, de care nu se despart nici cei desăvârşiţi. Despre cei cu viaţă îmbunătăţită ni se spune că vărsau şiroaie de lacrimi în rugăciunile lor. Acesta este „plânsul după Dumnezeu", cum îl numesc Sfinţii Părinţi. Sfântul Simeon Noul Teolog zice: „Plânsul este îndoit în lucrările lui. Unul este ca apa care stinge, prin lacrimi, văpaia patimilor şi curăţeşte sufletul de întinăciunea pricinuită de ele; altul este ca focul care face viu, prin prezenţa Sfântului Duh, şi reaprinde, şi încălzeşte, şi face înfocată inima, şi o înflăcărează de dragostea şi de dorul lui Dumnezeu". Inima, cuprinsă de dor şi de entuziasm înfocat după Dumnezeu, strigă: „Îndulcitu-m-ai cu dorul Tău, Hristoase, şi m-ai schimbat cu dragostea Ta cea dumnezeiască".

Despre puterea lacrimilor ne putem edifica citind viaţa unui tâlhar vestit din Tra-

cia, care a trăit pe vremea împăratului bizantin Mauriciu, la sfârşitul secolului al VI-lea. El era spaima acelor ţinuturi şi nimeni nu-l putea prinde. Aflând că împăratul este gata să-l ierte, vine la Bizanţ unde, după ce obţine iertarea, se îmbolnăveşte şi este dus la spital. Aici, îşi plânge păcatele, încât udă cu lacrimi aşternutul său şi basmaua ce o avea cu el. Pe când plângea cu amar, boala îl învinse şi trecu în lumea cealaltă. Tocmai în acea noapte, medicul care îl trata a visat că diavolii se pregăteau să ducă sufletul tâlharului în iad. Însă, deodată, au apărut doi îngeri care ţineau în mână o cumpănă, şi demonii s-au repezit să pună pe unul dintre talere hârtiile cu păcatele tâlharului, încât talerul s-a lăsat în jos. Atunci îngerii, îngrijoraţi, căutau să găsească ceva bun în viaţa tâlharului pentru a pune pe celălalt taler, dar nu găsiră nimic. Unul, însă, observă la capul acestuia mahrama udată cu lacrimile pocăinţei. Punându-o pe talerul gol, zapisele diavolilor se risipiră în toate părţile. În acel moment, medicul se trezi şi

se îndreptă spre patul bolnavului, pe care-l găsi mort. Lângă el era basmaua cea udată cu lacrimi. Din această întâmplare, vedem limpede că lacrimile sunt semnul pocăinței adânci a omului, care atrag milostivirea şi iertarea lui Dumnezeu.

Răsplata celor ce plâng este mângâierea dumnezeiască. Cel ce plânge e fericit, fiindcă scapă de tirania poftelor şi din închisoarea fărădelegilor sale. El simte mângâierea şi bucuria pe care a simțit-o slăbănogul căruia Iisus i-a spus: „Omule, iertate îți sunt păcatele tale" (Lc. 5, 20). Progresând în viața duhovnicească, el descoperă tot mai mult mângâierea lacrimilor. După ce plânsul duhovnicesc ne-a curățit de patimi, zice Sfântul Simeon Noul Teolog, „atunci, mângâiați de Duhul dumnezeiesc, lacrimile pricinuitoare de bucurie ale umilinței ne umplu de o bucurie şi de o dulceață de negrăit". Celor ce plâng pentru păcate, Mântuitorul le promite bucuria din Împărăția cerurilor, unde „Dumnezeu va şterge orice lacrimă din ochii lor" (Apoc. 7, 17).

FERICIREA A TREIA

Fericiţi cei blânzi, că aceia vor moşteni pământul

Trăind în societate, semenii noştri se pot opune uneori voinţei noastre, drepturile nu sunt întotdeauna respectate şi, de multe ori, putem fi păgubiţi sau jigniţi. În astfel de situaţii, firea noastră păcătoasă ne îndeamnă să ne mâniem, să ne înfuriem, să ne răzbunăm cu cruzime împotriva duşmanilor şi chiar să lovim. Hristos Domnul, Care a răbdat lipsa de credinţă a celor din neamul Său, Care a fost indulgent cu slăbiciunile şi frica Apostolilor Săi şi a primit moartea ca un „Miel nevinovat", ne învaţă blândeţea şi ne spune: „Învăţaţi-vă de la Mine, că sunt blând şi smerit cu ini-

ma" (Mt. 11, 29). Blândeţea a caracterizat pe Sfinţii Apostoli, pe care Mântuitorul i-a trimis în lume „ca pe nişte oi în mijlocul lupilor" (Mt. 10, 16). Ea trebuie să fie principala virtute a oricărui creştin, căci Domnul numeşte adesea pe credincioşi „oi" (In. 21, 17) şi „miei" (In. 21, 15), animale recunoscute drept cele mai blânde.

Blândeţea este cel dintâi rod al bunătăţii şi al iubirii aproapelui. Ea este o stare cumpănită şi liniştită a sufletului, însoţită de silinţa de a nu supăra şi a nu se supăra de nimic. Ea este o putere a sufletului desăvârşit, prin care omul îşi păstrează calmul şi seninătatea în mijlocul necazurilor ce-i vin de la semenii săi. Sfântul Marcu Ascetul arată că „blândeţea este temelia răbdării, ajutătoarea frăţietăţii, frâna împotriva enervării, imitarea lui Hristos şi pricină de bucurie". Prin blândeţe se izolează răul, se curmă certurile, şi scânteia războiului nu ia foc. Cel blând nu cârteşte împotriva lui Dumnezeu, nici a semenilor, nu-şi bate joc, nu grăieşte de rău, nici nu osândeşte pe se-

menii săi. El nu se mânie şi nu se răzbună când este înfruntat sau jignit. De aceea, înţeleptul Solomon grăieşte: „Cel încet la mânie e mai de preţ decât un viteaz, iar cel ce îşi stăpâneşte duhul este mai preţuit decât cuceritorul unei cetăţi" (Pilde 16, 32).

De blândeţe dă dovadă acel credincios care priveşte ocara sau nedreptatea ca venind din partea lui Dumnezeu în vederea unui bine ce-l va primi mai târziu (cf. II Regi 16, 12). Culmea blândeţii stă în iubirea faţă de cei ce ne pricinuiesc necazuri şi supărări, poruncită de către Mântuitorul prin cuvintele: „Binecuvântaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţivă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc" (Mt. 5, 44). Sfântul Ioan Scărarul defineşte blândeţea ca fiind „păstrarea seninătăţii interioare şi a iubirii faţă de cel ce ne supără, când este de faţă". Blândeţea ne învaţă să nu răspundem cu rău celor ce ne batjocoresc, să ocolim orice prilej de vrajbă. Cu asprime, şi cel bun se înăspreşte, pe când, cu blândeţea, se face bun şi cel rău. Sfân-

tul Ioan Gură de Aur spune: „Când un om mânios întâlneşte pe un om blând este ca şi cum s-ar cufunda în apă un fier care arde".

O minunată lecţie de blândeţe ne dă Sfântul Macarie cel Mare. Odată, mergea cu un ucenic prin pustie. Înaintând mai repede, ucenicul a întâlnit la o răspântie de drum pe un preot păgân, căruia i-a strigat cu mânie: „Du-te din calea mea, tu, slujitor al diavolului". Preotul păgân, mâniindu-se, l-a lovit cu un baston pe tânăr, care a căzut la pământ ameţit. Plecând mai departe, preotul păgân îl întâlneşte pe Sfântul Macarie, care îi zice: „Dumnezeu să-ţi ajute, iubite frate, şi să-ţi lumineze călătoria". Mişcat de acest salut, preotul idolesc îi spuse: „Cum de mă numeşti frate, că doar sunt păgân şi tocmai mai înainte ţi-am trântit la pământ ucenicul". Macarie îi răspunse: „Acum, cu atât mai mult îţi doresc drum bun, după ce ai apucat pe un drum rău, al răzbunării. Şi te numesc frate, pentru că toţi avem un Tată, pe Dumnezeu". Vorbirea binevoitoare a Sfântului Macarie l-a emoţionat profund

pe preotul păgân şi, după o lungă convorbire, a cerut să fie botezat şi s-a încreştinat. Iată cum blândeţea cucereşte inima şi face bun pe cel rău.

Blândeţea este echilibru spiritual faţă de sine şi faţă de semeni. Un asemenea echilibru aduce celui ce-l poartă un titlu de mare noblețe: acela de „om blând". Cei blânzi sunt scutiţi de multe supărări şi tulburări, capătă o bună înrâurire asupra celor din jur şi pot să stingă ura şi mânia îndreptate împotriva lor. Fiind împăcaţi cu Dumnezeu, cu semenii şi cu ei înşişi, cei blânzi se bucură de o stare de linişte şi siguranţă deplină. Înnobilându-se necontenit, omul blând emană din fiinţa sa o mare putere de transformare a societăţii. Pe calea blândeţii, el pătrunde în sufletele oamenilor şi, prin puterea blândeţii, el câştigă simpatia şi bunăvoinţa oamenilor. Numai aceia care au inima blândă, plină de sentimente de îngăduinţă şi răbdare, pot afla cu adevărat „odihnă sufletelor" (Mt. 11, 29).

Răsplata promisă celor blânzi este moşte-

nirea pământului. Această făgăduinţă poate fi interpretată şi ca o proorocire pentru urmaşii lui Hristos, care, prin blândeţe, aveau să stăpânească sufleteşte lumea, cucerind-o pentru viaţa creştină. Viaţa şi atitudinea celui blând este tonică în domeniul aplanării conflictelor dintre oameni. Prin forţa spirituală a celui blând, participăm şi noi la moştenirea scumpă crescută din legea frăţiei, a respectului şi iubirii faţă de om, chipul lui Dumnezeu. Pământul făgăduit celor blânzi este „pământul celor vii" (Ps. 114, 9), unde moartea n-are loc de sălăşluire, iar viaţa este fără de sfârşit. Cei ce întrupează blândeţea Mântuitorului trăiesc cu nădejdea că, pentru blândeţea, răbdarea şi smerenia lor, vor primi, dincolo de tărâmul acestei vieţi, ca moştenire veşnică, pământul cel nou (cf. II Pt. 3, 13; Apoc. 21, 1).

FERICIREA A PATRA

Fericiți cei ce flămânzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura

Dreptatea socială este o virtute morală, prin care se dă fiecărui om ceea ce i se cuvine, după cum arată Fericitul Augustin. Trăind în societate, oamenii sunt datori să respecte cele ce aparțin semenilor lor: numele lor bun, demnitatea, averea și viața acestora. De asemenea, oamenii sunt datori să respecte legile și bunurile statelor, să se supună autorităților, să plătească impozitul datorat, să-i cinstească pe conducători. O astfel de dreptate este temelia ordinii dintr-o societate. Proorocul Isaia spunea: „Roada dreptății va fi liniștea și nădejdea" (Is. 32, 17). Dreptatea este plăcută lui Dum-

nezeu, „că drept este Domnul şi dreptatea a iubit, şi faţa Lui spre cel drept priveşte" (Ps. 10, 7). Cuvântul „dreptate" poate fi interpretat, deci, ca o virtute socială, pentru care creştinul trebuie să râvnească şi să lupte. Când este împlinitorul dreptăţii în lume, el poate fi fericit.

Totuşi, în *Fericirea a patra,* Mântuitorul nu se referă la dreptatea socială, ci la sfinţenie, sau la desăvârşirea sufletească, care se dobândeşte prin împlinirea datoriilor faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele. Aici, Domnul îi declară binecuvântaţi pe acei credincioşi care au atâta râvnă de a împlini voia lui Dumnezeu, încât dorinţa desăvârşirii îi chinuie ca o foame şi ca o sete arzătoare. Cei flămânzi şi însetaţi de dreptate sunt toţi aceia care doresc, cu multă ardoare şi stăruinţă, să realizeze şi să se realizeze binele în toate formele lui. Căci cuvântul „dreptate" are sensul din Vechiul Testament, însemnând cucernicia, virtutea în general; pe scurt, desăvârşirea morală creştină. Dorinţa după realizarea binelui trebuie să fie fireas-

că şi continuă, ca o nevoie vitală, precum sunt foamea şi setea de hrană trupească.

Modelul sublim şi veşnic al desăvârşirii noastre este Hristos, în Care ne-am îmbrăcat prin Botez şi al Cărui nume îl purtăm. El ne-a arătat că omul nu poate fi pe deplin mulţumit atunci când i se împlinesc numai dorinţele trupeşti. Când a fost ispitit de către diavol în pustiul Carantaniei, cerându-I să prefacă pietrele în pâini, Iisus i-a răspuns acestuia: „Nu numai cu pâine va trăi omul" (Mt. 4, 4). În altă împrejurare, Mântuitorul a spus: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui Ce M-a trimis pe Mine şi să săvârşesc lucrul Lui" (In. 4, 34). Dacă mâncarea Domnului este împlinirea voii Tatălui, iar voia Tatălui este mântuirea noastră, mâncarea Domnului este mântuirea noastră. Această mântuire se realizează vieţuind în Hristos, prin Care, viaţa noastră se susţine şi sporeşte.

Niciodată nu trebuie să fim mulţumiţi de noi înşine, ci să tindem a face mai mult, căci stagnarea în viaţa creştină înseamnă regres. Cine se socoteşte drept şi bun, acela înţe-

peneşte pe drum, se pietrifică, precum s-a făcut stâlp de sare femeia lui Lot, care a privit înapoi (cf. Fac. 19, 26). Sfântul Apostol Pavel zicea: „Nu socotesc că am şi dobândit îndreptarea, ori că sunt desăvârşit; dar o urmăresc, că doar o voi prinde" (Filip. 3, 12). Iar Sfântul Grigorie de Nyssa afirmă: „Noi trebuie să flămânzim de mântuirea noastră, să însetăm de voia dumnezeiască. Iar a înseta de mântuirea noastră înseamnă a căuta unirea cu Hristos, prin predarea noastră Lui, din iubire". Numai în Hristos, Care S-a întrupat pentru noi, avem hrana nesfârşită care ne ridică din toate neputinţele şi ne umple de viaţa fără de sfârşit.

Sufletul nostru, zidit după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, năzuieşte după Izvorul şi Ziditorul său: „În ce chip doreşte cerbul izvoarele apelor, aşa Te doreşte sufletul meu pe Tine, Dumnezeule. Însetat-a sufletul meu de Dumnezeul Cel viu" (Ps. 41, 1-2). Un astfel de dor irezistibil după cer l-a avut Sfântul român Ioan Iacob de la Neamţ (Hozevitul). Dornic de o viaţă mai

desăvârşită, a plecat, în anul 1936, de la Mănăstirea Neamț în Țara Sfântă. Stabilindu-se la Mănăstirea „Sfântul Sava", a trăit ca un înger în trup de muritor, biruind ispitele care veneau de la oameni şi de la diavoli. Ajuns egumen la schitul românesc de la Iordan, virtuțile lui au înflorit în întreaga lor strălucire. Nemulțumit de sine şi dornic de a stabili o intimitate vitală cu Hristos, se retrage la peştera „Sfânta Ana" din pustia Hozeva, unde, prin osteneli aspre, post îndelungat, rugăciune neîncetată şi priveghere, atinge nepătimirea şi culmea desăvârşirii. Moare la 5 august 1960, în vârstă de 47 de ani, ştiind dinainte data morții. Moaştele sale izvorăsc mireasmă, daruri şi binecuvântări. El, care a făcut din dorul de pustie dor de patria cerească, ne îndeamnă: „Precum aleargă căprioara,/ Grăbindu-se către izvor,/ Aşa să alergăm spre Domnul,/ Înaripați cu sfântul dor".

Răsplata făgăduită de către Mântuitorul celor ce-L caută cu iubire mistuitoare, adică celor ce caută „Împărăția lui Dumnezeu

şi dreptatea Lui" (Mt. 6, 33), este săturarea. Această săturare promisă trebuie înţeleasă ca o împlinire a năzuinţelor după desăvârşire şi sfinţenie, în viaţa aceasta numai parţial, iar în viaţa viitoare în mod deplin (cf. Mt. 19, 29). Dacă plăcerile legate de bunurile materiale nu satisfac desăvârşit, împlinirea voii lui Dumnezeu oferă o satisfacţie neîncetată, după cum spunea Iisus, la fântâna lui Iacob, către femeia samarineancă: „Cel ce va bea din apa pe care i-o voi da Eu nu va mai înseta în veac" (In. 4, 14). Aceasta înseamnă că cei ce se înfruptă din darurile Duhului Sfânt, „Vistierul bunătăţilor", au mulţumire multă aici, pe pământ, iar în veşnicie se vor bucura deplin. Acolo, văzându-L pe Domnul faţă către faţă, „nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta..., căci Mielul, Cel Ce stă în mijlocul tronului, îi va paşte pe ei şi-i va duce la izvoarele apelor vieţii" (Apoc. 7, 16-17).

FERICIREA A CINCEA

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui

Cât timp trăieşte pe pământ, fiinţa omenească îndură multe şi felurite suferinţe. Unii sunt bolnavi, iar alţii sunt singuri şi părăsiţi. Unii n-au pe nimeni să-i îngrijească şi să-i mângâie, alţii trăiesc în mare mizerie, încât la moartea lor nu se găseşte nimeni să-i îngroape. În astfel de situaţii, creştinul trebuie să răspundă cu un sentiment de milă şi să acţioneze cu fapte de îndurare. Mila faţă de aproapele este o fiică a iubirii de oameni, căci zice Sfântul Grigorie de Nyssa: „Mila este împreunăpătimirea faţă de cei căzuţi în suferinţă". Îndurarea creştină izvorăşte din iubirea

față de Dumnezeu şi de aproapele (cf. Mt. 22, 36-39), şi constă în ajutorarea celor aflați în nevoie.

„Binefacerea este ceva măreț şi dumnezeiesc, zicea Sfântul Ciprian. Ea este o mare mângâiere a credincioşilor, un adăpost mântuitor, o ancoră a nădejdii. Ea este adevărata şi cea mai mare slujire a lui Dumnezeu, o slujire cu ajutorul căreia creştinul dobândeşte har, Îl câştigă pe Hristos ca judecător îndurat". Prin milostenie, ne asemănăm lui Dumnezeu Cel mult-milostiv (cf. Ps. 85, 14) şi Îl urmăm pe Fiul Său, Iisus Hristos, a Cărui învățătură, activitate şi viață întreagă au însemnat o revărsare a bunătății, milei şi dragostei Tatălui ceresc. Mântuitorul ne-a iubit nu cu un sentiment dulceag, ci cu o iubire mărturisită printr-o totală dăruire de Sine, până la jertfa de pe Cruce. Când îi vedea pe oropsiții vieții, le striga: „Milă Mi-e de popor" (cf. Mt. 14, 14; 15, 32), şi îndată turna balsamul tămăduitor peste rănile celor suferinzi şi cu inima zdrobită. El ne-a spus: „Aceasta este po-

runca Mea: Să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu" (In. 15, 12). Îndemnându-ne să ascultăm această poruncă, Sfântul Grigorie de Nazianz zice: „Fă-te celui lipsit dumnezeu, urmând milei lui Dumnezeu".

Hristos, modelul perfect al milosteniei (cf. Mt. 11, 28; 15, 32), ne-a arătat că de felul în care ne vom achita de această datorie depinde soarta noastră veşnică, raiul sau iadul. El i-a fericit pe cei milostivi (cf. Mt. 5, 7), pentru că, într-adevăr, „mai fericit este a da decât a lua" (Fapte 20, 35). „Cel ce pe sărac ajută, pe Dumnezeu împrumută", zice un dicton vechi. Lângă mâna care ți se întinde după ajutor stă, nevăzut, mâna lui Hristos, Care a zis: „Întrucât ați făcut unuia dintr-aceşti frați ai Mei, prea mici, Mie Mi-ați făcut" (Mt. 25, 40). Această convingere o avea un om din Constantinopol, care s-a deprins să fie milostiv de la vârsta de zece ani, când l-a auzit pe preot, într-o predică, spunând că cel ce dă săracului pune chiar în mâinile lui Hristos. Mergând acasă îngândurat şi îndoielnic, a văzut pe cineva

dând pâine unui sărac zdrenţuros şi, în clipa aceea, Însuşi Iisus stătea alături, luând în mâinile Sale pâinea şi binecuvântându-l pe cel milostiv. De atunci, omul din Constantinopol era convins că tot ce dă săracului dă lui Hristos. Şi mărturiseşte că tot timpul vede chipul lui Hristos stând deasupra capului săracilor. De aceea este cuprins de frică sfântă şi face milostenie după putere.

„Chipurile de a milui – după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur – sunt felurite, şi porunca aceasta este întinsă". Ele sunt cuprinse sintetic de către Sfânta Biserică în cele şapte *fapte ale îndurării trupeşti* şi şapte *fapte ale îndurării sufleteşti*. Faptele îndurării trupeşti sunt: a sătura pe cel flămând (cf. Mt. 25, 35; Ic. 2, 15); a adăpa pe cel însetat (cf. Mt. 25, 35; 10, 42); a îmbrăca pe cel gol (cf. Mt. 25, 36; Ic. 2, 15); a primi în casă pe cel străin (cf. Mt. 25, 35); a căuta pe cel bolnav (cf. Mt. 25, 36; II Cor. 1, 4); a cerceta pe cel robit (cf. Mt. 25, 36); a îngropa pe cel răposat (cf. In. 19, 38-42). Faptele îndurării sufleteşti sunt: a îndrepta pe cel ce greşeşte

(cf. Ic. 5, 20); a învăța pe cel neştiutor (cf. I Tim 2, 4); a sfătui pe cel îndoielnic (cf. Fapte 17, 27); a ne ruga pentru aproapele (cf. Efes. 6, 18; I Tim. 2, 1); a mângâia pe cel întristat (cf. II Cor. 2, 7); a răbda pe cei ce ne pricinuiesc necazuri (cf. Lc. 21, 19; I Pt. 2, 19-21); a ierta celor ce ne greşesc (cf. Mt. 6, 12-15).

Milostenia este bună şi bineplăcută cerului, dacă e făcută în numele Domnului, iar nu din interes pentru vreun folos personal sau pentru recunoştință de la oameni (cf. Lc. 14, 12-14). Milostenia cu adevărat creştină trebuie să izvorască dintr-o iubire sinceră față de aproapele şi să fie făcută cu discreție, nu într-un duh de mândrie (cf. Mt. 6, 2-4). Poporul nostru are o zicală plină de înțelepciune: „Fă binele şi aruncă-l în apă". Adică, nu calcula folosul pe care l-ai putea avea, ajutând pe cineva, ci fă-o dezinteresat, pentru slava lui Dumnezeu şi pentru binele semenilor. Să săvârşim binele cu dărnicie şi cu convingerea că Domnul a făgăduit bunătăți cereşti celor milostivi.

Cea dintâi răsplată pe care ne-o oferă facerea de bine este bucuria inimii (cf. Is. 58, 8). Cei milostivi primesc în viața pământească ajutorul şi ocrotirea lui Dumnezeu (cf. Ps. 40, 1; Tob. 11, 16). Pentru milostenia noastră, Domnul ne va ierta păcatele, după cum spune Sfântul Apostol Petru: „Dragostea acoperă mulțime de păcate" (I Pt. 4, 8; Ic. 5, 20). Dacă suntem buni cu semenii noştri, vom scăpa de focul iadului, fiindcă „milostenia izbăveşte de la moarte" (Tob. 12, 9), şi „mila biruieşte în fața judecății" (Ic. 2, 13). Sfântul Ioan Gură de Aur ne spune că noi, creştinii, cu milostenia, putem cumpăra raiul, nu că acesta ar fi ceva de cumpărat cu bani, ci pentru că Domnul a făgăduit mila şi Împărăția Sa celor milostivi. De aceea, Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă să facem ce e bine, să ne înavuțim în fapte bune, să fim darnici, să fim cu inimă largă, agonisindune bună temelie în veacul viitor, ca să dobândim viața veşnică (cf. I Tim. 6, 18-19).

FERICIREA A ŞASEA

Fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu

În nima omului este forul intern sau centrul vital al gândurilor, sentimentelor şi dorinţelor care stau la baza cuvintelor şi faptelor noastre. O inimă curată este podoaba vieţii noastre duhovniceşti, palat preţios în care domneşte Hristos (cf. In. 14, 23). De aceea, în aprecierea morală a activităţii creştinului, Mântuitorul a subliniat importanţa celor dinăuntrul inimii. El a oprit nu numai omorul, interzis în Legea Veche, ci şi mânia, pentru că „din inimă ies: gânduri rele, ucideri, adultere, desfrânări, furtişaguri, mărturii mincinoase, hule" (Mt. 15, 19). De asemenea, a mai spus: „Omul bun, din vistieria

cea bună a inimii lui, scoate cele bune, pe când omul rău, din vistieria cea rea a inimii lui, scoate cele rele. Căci din prisosul inimii grăieşte gura lui" (Lc. 6, 45). Într-adevăr, poftele şi gândurile rele sunt seminţele din care răsar păcatele, dar, în acelaşi timp, ele însele constituie păcate grele, atunci când le-am dat consimţământul.

Mântuitorul nostru, Care a cunoscut adâncul tainic al fiinţei umane, preţuieşte foarte mult curăţia inimii şi îi fericeşte pe cei neprihăniţi. Cei curaţi cu inima sunt, în primul rând, cei nevinovaţi, lipsiţi de vicleşug, ca Natanael (cf. In. 1, 47) şi ca pruncii (cf. Mt. 18, 3-4). Apoi, posedă curăţia inimii aceia care, prin eforturi stăruitoare, au smuls rădăcinile păcatului din fiinţa lor, cultivând, în locul acestora, gânduri şi sentimente frumoase. Sfântul Ioan Gură de Aur crede că prin curăţia inimii trebuie să înţelegem lipsa oricărui păcat în general şi, cu deosebire, a păcatului desfrânării. De multe ori, gândurile lumeşti şi îngrijorările excesive, necazurile şi preocupările împie-

dică inima noastră să vadă lumina poruncilor dumnezeieşti. Fără această lumină, viaţa noastră devine tot mai nefericită, încât simţim nevoia să ne rugăm cu psalmistul David: „Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele" (Ps. 50, 11).

Asemănând inima cu ochiul, Iisus spune: „Luminătorul trupului este ochiul; de va fi ochiul tău curat, tot trupul tău va fi luminat. Iar de va fi ochiul tău rău, tot trupul tău va fi întunecat" (Mt. 6, 22-23). Ochiul este organul vederii pământeşti, iar inima este organul contemplării lui Dumnezeu.

După cum numai ochiul sănătos şi curat poate vedea limpede, tot aşa, numai cel cu o inimă curată, neacoperită de ceaţa gândurilor şi a poftelor rele, poate oglindi strălucirea chipului lui Dumnezeu. Când ochiul sufletului e întunecat de păcat, lumina lui nu mai poate fi o călăuză bună a vieţii pe calea mântuirii. Curăţind ochiul lăuntric al inimii de bezna patimilor, vom putea creşte de la chip spre asemănarea cu Dumnezeu,

cel mai înalt ideal oferit vreodată omului.

Spre acest țel al sfințeniei au aspirat adevărații credincioşi, făcând inima lor locaşul lui Hristos, asemenea Sfântului Ignatie Teoforul (†107). Acesta a trăit pe vremea împăratului Traian şi a fost episcop în Antiohia Siriei. Se spune că el este acel copil pe care Iisus, luându-l în brațe, a spus: „De nu vă veți întoarce şi nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în Împărăția cerurilor" (Mt. 18, 3). Pentru credința sa în Hristos, a fost dus la Roma, spre a fi aruncat la fiarele din circ. În drumul său spre moarte, el avea mereu numele lui Iisus pe buze. Întrebându-l păgânii de ce îşi aminteşte de acest nume, el le-a răspuns că-L mărturisea cu gura pe Acela pe Care întotdeauna L-a purtat în inima sa. De aceea, Sfântul Ignatie dorea moartea cu căldură, o aştepta ca pe un moment de culminantă fericire, în care să se unească deplin cu Domnul. „Lăsați-mă să fiu măcinat de dinții fiarelor – zicea el –, ca să mă fac pâine neprihănită lui Hristos". Sosind în amfiteatrul de la Roma, a fost sfâ-

şiat de leii din arenă, rămânând din trupul său doar câteva oase mari şi inima, pe care era scris numele lui Hristos. Pentru marea lui dragoste faţă de Domnul i se spune Teoforul, adică „purtătorul de Dumnezeu". De aici se vede măreţia omului neprihănit. Bine spunea Sfântul Efrem Sirul: „Pământul nu poate purta paşii lui Dumnezeu, dar o inimă curată Îl poartă în ea".

Unde lipseşte curăţia inimii, apare războiul lăuntric, corupţia, domnia pornirilor dobitoceşti asupra duhului, destrăbălarea, divorţurile, criminalitatea, violenţa şi războiul. De aceea, înţeleptul biblic îndeamnă: „Păzeşte-ţi inima mai mult decât orice, căci din ea ţâşneşte viaţa" (Pilde 4, 23). Curăţia inimii este condiţia principală a unei fapte cu adevărat creştine, căci din sufletul omenesc îmbunătăţit odrăslesc atâtea lucruri bune: fecioria trupească, evlavia roditoare, eficienţa în muncă şi generozitatea iubitoare. Inima curată e împodobită, prin excelenţă, cu dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, care constituie izvorul bogat şi curat

al tuturor faptelor bune. Puritatea este, totodată, o sursă binecuvântată de sănătate şi înţelepciune, de integritate spirituală şi morală. Oamenii frumoşi, cu privirile senine, cu feţele frumoase şi sângele curat, sunt cei care trăiesc potrivit Legii dumnezeieşti, menţinându-şi mintea liberă de orice patimă rea, şi inima străină de orice poftă dezordonată şi păcătoasă.

Răsplata celor neprihăniţi este vederea lui Dumnezeu. Desigur, omul nu poate să-L vadă cu ochii săi pe Dumnezeu, în fiinţa sau esenţa Sa, pentru că „pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată" (In. 1, 18). Dar Cel nevăzut prin fire Se face văzut în făpturile Sale (cf. Rom. 1, 20), întocmai ca meşterul care îşi întipăreşte geniul în opera sa. Dumnezeu Se face cunoscut în conştiinţă, în inimă, după cuvântul lui Iisus, Care zice: „Dacă Mă iubeşte cineva, el va păzi cuvântul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi, şi Noi vom veni la el şi ne vom face locaş la el" (In. 14, 23). După cum metalul curăţit de rugină străluceşte la soare şi trimite raze

şi scânteieri, tot aşa se întâmplă şi cu omul dinlăuntru. În inima curată se oglindeşte lumina cerească a dumnezeirii (cf. Lc. 17, 21). Vederea lui Dumnezeu în viaţa prezentă nu este deplină, fiindcă „vedem acum ca prin oglindă, în ghicitură, iar atunci, faţă către faţă" (I Cor. 13, 12). Proorocia Mântuitorului cu privire la răsplata celor curaţi cu inima se va realiza deplin în împărăţia lumii de dincolo. În cartea Apocalipsei citim că drepţii, învrednicindu-se a petrece cu Cel Preaînalt, „Îi vor sluji Lui. Şi vor vedea faţa Lui, şi numele Lui va fi pe frunţile lor" (Apoc. 22, 3-4).

FERICIREA A ŞAPTEA

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema

Prin păcatul neascultării strămoşului Adam, ne-am osândit şi ne-am făcut vrăjmaşi lui Dumnezeu, „fiii mâniei" (Efes. 2, 3), pierzându-ne în moarte (cf. Rom. 6, 23). Moartea e punctul extrem al stării noastre de înstrăinare şi vrăjmăşie, în care ne-am situat față de Dumnezeu prin păcat. Dar, la „plinirea vremii" (Gal. 4, 4), venind în lume Fiul lui Dumnezeu, ne-a împăcat cu Tatăl, „desființând vrăjmăşia în trupul Său" (Efes. 2, 15) şi făcând pace prin sângele Crucii Lui (cf. Col. 1, 20). În noaptea Naşterii Domnului, îngerii aduc solia păcii: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe

pământ pace, între oameni bunăvoire!" (Lc. 2, 14). Noi, care „ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului Său" (Rom. 5, 10), suntem chemați să-L urmăm pe Hristos, „pacea noastră" (Efes. 2, 14). Pacea, întemeiată pe adevăr şi dreptate, trebuie să fie legea noastră de viețuire.

Toate bunurile pământului nu pot să ne fie plăcute fără pace, pentru că fără aceasta, nici nu ne putem bucura de ele, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Pacea oferă condițiile indispensabile şi prielnice pentru viața şi activitatea noastră, în vederea prosperității şi a fericirii. De aceea, Mântuitorul îi fericeşte pe cei ce se străduiesc neîncetat pentru realizarea şi menținerea păcii (Mt. 5, 9). După învățătura Bisericii, „făcători de pace" sunt, în primul rând, cei ce săvârşesc jertfa cea fără de sânge, rugăciuni şi posturi pentru împăcarea noastră cu Dumnezeu, pentru ca „pacea lui Dumnezeu, care covârşeşte orice minte, să păzească inimile voastre şi cugetele voastre întru Hristos Iisus" (Filip. 4, 7). Biserica este făcătoare de

pace, prin excelență, întrucât este fidelă propovăduitoare şi slujitoare a păcii sfinte, rugătoare şi osârduitoare pentru ca să fie pace şi înfrățire pe pământ. Aproape în toate slujirile ei, ea se roagă pentru „pacea de sus", „pentru pacea a toată lumea", împărtăşind şi dorind „pace tuturor", întru pacea Mirelui ei.

Făcători de pace sunt, de asemenea, toți cei care iartă pe duşmanii lor şi, prin intervenții înțelepte şi prin comportare exemplară, contribuie la stingerea certurilor şi conflictelor dintre oameni, împăcându-i şi ajutându-i să trăiască în prietenie. De dragul păcii, trebuie să facem unele concesii, să ne purtăm „sarcinile unii altora" (Gal. 6, 2), să ne păzim de contrazicerea fără motiv serios şi de tot ceea ce ar putea cauza vreo dezbinare. În această privință, Sfântul Apostol Petru îndeamnă: „Cel ce voieşte să iubească viața şi să vadă zile bune să-şi oprească limba de la rău, şi buzele sale să nu grăiască vicleşug; să se ferească de rău şi să facă bine; să caute pacea şi s-o ur-

meze" (I Pt. 3, 10-11). Din dragoste față de Dumnezeu, credinciosul iubitor de pace foloseşte toate armele credinței, cu scopul de a rămâne în comuniune frățească cu semenii săi, sau de a se împăca cu ei atunci când s-a aprins mânia, cearta şi războiul. El iartă celui ce i-a greşit şi, cu bunătatea, îl dezarmează pe adversar, îi înmoaie inima şi-l aduce la pace, biruind astfel răul cu binele (cf. Rom. 12, 19-21).

Făcători de pace sunt, pe bună dreptate, consideraţi şi aceia care stabilesc armonia cuvenită între pornirile trupului şi voința sufletului, prin stăpânirea deplină exercitată de suflet. Mântuitorul a venit să aducă în suflete liniştea pe care o dă cugetul curat şi uşurat de povara păcatului. Această pace lăuntrică adusă de către Iisus este fiica iubirii şi sora iertării. Pacea sufletului cu Dumnezeu este starea de armonie interioară, care preface pornirile rele din om în forțe binefăcătoare. În acest înțeles, Fericitul Augustin scrie: „Fierbe cineva împotriva ta? Lasă-l să fiarbă! Tu, roagă-te! Urăşte numai

febra sufletului său". Din cele spuse, ca şi din experienţa personală, cunoaştem că pacea este rezultatul unei biruinţe sufleteşti, este o victorie asupra omului împătimit din noi şi se câştigă cu preţul unor mari jertfe.

Despre însemnătatea duhovnicească a păcii lucrătoare ne edifică un minunat exemplu din *Vieţile Sfinţilor.* Acolo citim că odată, pe când Cuviosul Macarie Egipteanul se ruga în chilia sa, a auzit glas din cer zicându-i: „Macarie, încă n-ai ajuns la măsura virtuţii, precum cele două femei din cetate". În dimineaţa următoare, bătrânul pustnic se ridică, îşi luă toiagul şi porni spre oraşul unde locuiau cele două femei. Ajuns la casa lor, a fost întâmpinat cu bucurie. Apoi, le-a rugat să-i spună care este rânduiala vieţii lor, cum au reuşit ca, în lume fiind, să ajungă la desăvârşire. La început, ele au refuzat să-i răspundă, dar, la stăruinţa pustnicului, au răspuns astfel: „Noi nu ne cunoaştem dintru început. Acum suntem soţiile a doi fraţi. Astăzi se împlinesc cincisprezece ani de când petrecem în

aceeaşi casă şi nu ne amintim să ne fi dorit rău una alteia sau să ne fi certat vreodată, ci am trăit în pace şi bună înţelegere până acum. Nu demult am făcut jurământ să nu ne despărţim niciodată şi să nu ne jignim cu niciun cuvânt nesocotit, până la moartea noastră". Auzind aceasta, Sfântul Macarie s-a minunat cum virtutea păcii înalţă pe om la desăvârşire.

Făcătorii de pace împlinesc o lucrare asemănătoare cu cea săvârşită de către Fiul lui Dumnezeu, biruind cu harul creator al păcii răul şi duşmănia dintre oameni. De aceea, ei primesc de la Domnul o numire harică şi nobilă, asemănătoare cu a lui Hristos, Împăratul păcii în istorie şi eternitate: „făcătorii de pace" – „fiii lui Dumnezeu se vor chema" (Mt. 5, 9). Aceasta constituie cea mai înaltă cinste, cea mai mare răsplată, la care se asociază, în mod firesc, şi fericirea corespunzătoare acestui nume. Însă, nu poate fi numit cineva fiu al lui Dumnezeu, dacă seamănă ură şi vrăjmăşie, dacă trăieşte în certuri şi în război.

Pacea lui Dumnezeu odrăsleşte pacea lăuntrică, şi amândouă ne dau puterea de a face pace în lume. Noi, toţi, avem datoria de a menţine pacea, precum ne porunceşte Sfântul Apostol Pavel: „Căutaţi pacea cu toţi şi sfinţenia, fără de care nimeni nu va vedea pe Domnul" (Evr. 12, 14).

FERICIREA A OPTA

Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este Împărăția cerurilor

Noi, oamenii, suntem făcuți de către Dumnezeu să iubim, să fim iubiți, să avem parte de bucurie, de pace şi de mângâiere de la semenii noştri. Dar de multe ori se abate asupra noastră prigoană, care izvorăşte din ură, ne loveşte în suflet şi în trup, pricinuieşte suferință, necaz şi durere. De asemenea, dacă voim să săvârşim binele, dreptatea şi virtutea în general, atragem asupra noastră ura şi pedeapsa din partea celor răi. A spune adevărul este o virtute care cere eroism până la sacrificiu şi mucenicie. A săvârşi dreptatea înseamnă a fi pregătit să primeşti cu răbdare şi cu bărbăție

uneltirile vrăjmaşe ale potrivnicilor dreptăţii. Mântuitorul ne cere să privim aceste situaţii supărătoare ca pe o binecuvântare şi îi fericeşte pe cei ce au puterea să învingă toate aceste obstacole care stau în calea împlinirii dreptăţii şi a adevărului.

În *Fericirea a opta,* Domnul Se adresează celor prigoniţi pentru dreptate. Aici, cuvântul „dreptate" înseamnă – precum arată Sfântul Ioan Gură de Aur – dreaptă credinţă, viaţă neprihănită şi sfinţenie. Sunt drepţi aceia care duc o viaţă ireproşabilă, împodobită cu fapte bune, aceia care se străduiesc să aibă un nume bun şi care, tocmai de aceea, pot avea o bună mărturie de la cei din jurul lor. Dreptatea trebuie urmărită nu numai în faţa oamenilor, care cunosc doar cele din afară, ci, mai ales, înaintea lui Dumnezeu, Care priveşte în inimă. Cu acest înţeles a spus Iisus: „De nu va prisosi dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor şi a fariseilor, nu veţi intra în Împărăţia cerurilor" (Mt. 5, 20). Aşadar, cei prigoniţi pentru dreptate sunt toţi cei care, pentru credinţa

lor sau pentru virtuţile lor creştine, au suferit din partea semenilor.

Pentru dreptate a fost prigonit Abel, fiul lui Adam, Iosif, fiul patriarhului Iacob, şi aproape toţi cei care, de-a lungul veacurilor, au primit poruncă de la Dumnezeu să combată răul, minciuna şi rătăcirile idoleşti şi să predice adevărul şi dreptatea. Aşa au fost proorocii Legii Vechi: Ilie, Isaia, Ieremia sau Ioan Botezătorul. Bine spunea Sfântul Apostol Pavel: „Alţii au fost chinuiţi, neprimind izbăvirea, ca să dobândească mai bună înviere; alţii au suferit batjocură şi bici, ba chiar şi lanţuri şi închisoare; au fost ucişi cu pietre, au fost puşi la cazne" (Evr. 11, 35-37). Modelul sublim al dreptăţii este Fiul lui Dumnezeu. El a venit în lume ca „om al dreptăţii", întru Care nu s-a găsit vicleşug. Nimeni nu L-a vădit de păcat, nici de minciună, nici de vreun rău, cât de mic. De la nimeni nu a luat ceva, pe cei nedrepţi i-a mustrat, pe cei sărmani i-a ajutat, pe bolnavi i-a vindecat. Şi, totuşi, nimeni n-a fost mai urât, mai batjocorit, mai prigonit decât

El. Mântuitorul nostru a fost răstignit pe cruce pentru cauza dreptății.

Domnul a proorocit ucenicilor Săi că şi ei vor fi prigoniți: „Dacă vă urăşte pe voi lumea, să ştiți că pe Mine, mai înainte decât pe voi, M-a urât. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte" (In. 15, 18-19). El a numit „fericiți" pe toți aceia care au puterea să sufere batjocuri, prigoane şi chinuri pentru biruința dreptății, a binelui şi a adevărului în lume. Numărul acestor „fericiți", care au suferit pentru credința şi dreptatea adusă de către Hristos, este nesfârşit. Biserica noastră îi numeşte martiri sau mucenici. Frumusețea vieții lor constă în aceea că au fost atât de legați de credința în Hristos, încât au mărturisit că de Hristos nu-i poate despărți „necazul sau strâmtorarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia" (Rom. 8, 35). Atitudini asemănătoare au manifestat în multe momente din

istoria Bisericii credincioşii care s-au jertfit pentru credinţa cea dreaptă şi pentru adevărul Evangheliei.

Exemplu, în această privinţă, îl avem pe Sfântul Mucenic Iachint (†108), care era din Cezareea Capadociei şi a trăit pe vremea împăratului Traian. Tânărul, în vârstă de douăzeci de ani, era gardian al camerelor împărăteşti şi, fiind creştin, se ruga în ascuns, păzind cu sfinţenie legea Evangheliei. Într-o zi de mare praznic păgânesc, fiind de faţă şi împăratul, Iachint a fost pârât de un oştean păgân, din aceeaşi gardă, care-l văzuse şi îl auzise rugându-se în taină unui anume Iisus, pe Care-L numea Dumnezeul său. Furios că a îndrăznit la curtea lui să calce legile ţării, suveranul a poruncit ca tânărul creştin să fie adus înaintea sa, după care l-a silit să guste din cărnurile jertfite idolilor. Iachint a refuzat şi, cu multă bărbăţie, a mărturisit pe faţă credinţa sa în Hristos. După ce l-au bătut cumplit peste tot trupul, l-au închis în temniţă, unde i s-au dat spre mâncare doar bucate din jertfele idolilor.

Dar viteazul nevoitor al lui Hristos n-a vrut să guste din acestea, ci a postit 40 de zile. Slăbind de foame şi de suferinţă, Iachint şi-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu, de la Care a primit cununa dreptăţii, ca răsplată cerească pentru osteneală.

Răsplata celor prigoniţi pentru dreptate constă, mai întâi, din bucuria pe care o simt aceştia. Aşa a simţit-o Sfântul Arhidiacon Ştefan care, în timp ce era omorât cu pietre, „privind la cer, a văzut slava lui Dumnezeu şi pe Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu" (Fapte 7, 55). Aşa a simţit-o Sfântul Ioan Gură de Aur care, în timp ce era nedreptăţit, exilat şi prigonit, rostea mereu: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate!". Cine a ajuns la măsura de a înfrunta liniştit şi bucuros prigonirile pentru dreptate, a ajuns la Împărăţia cerurilor, care este dreptate şi pace, şi bucurie în Duhul Sfânt. Prigonirile sunt pietrele preţioase cu care este împodobită în cer cununa sfinţilor. Deci, dacă dorim să fim împreună cu Hristos în veşnicia fericită, atunci trebuie ca aici, pe pământ,

să ne facem părtaşi pătimirilor Sale. În *Urmarea lui Hristos,* citim: „Cum putea-vei fi încununat, când nimic supărător nu ţi s-a întâmplat? Deci, rabdă cu Hristos, de vrei să împărăţeşti cu El". Starea de dreptate îl face pe om vrednic de a fi numărat în ceata drepţilor care gustă fericirea raiului. Într-adevăr, răsplata deplină pentru cei ce suferă pentru realizarea binelui în lume va fi dată în ceruri. În acest sens, Mântuitorul Se roagă: „Părinte, voiesc ca unde sunt Eu să fie împreună cu Mine şi aceia pe care Mi i-ai dat, ca să vadă slava Mea" (In. 17, 24).

FERICIREA A NOUA

Fericiți veți fi când din pricina Mea vă vor ocărî și vă vor prigoni și, mințind, vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri

În Biserica lui Hristos, mucenicia este un fapt permanent, valabil pentru credincioşii tuturor veacurilor, care ştiu „că prin multe suferințe trebuie să intrăm în Împărăția lui Dumnezeu" (Fapte 14, 22). De aceea, Sfântul Apostol Pavel scria: „Toți care voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prigoniți" (II Tim. 3, 12). În toate generațiile de creştini a existat, pe lângă mucenicia sângelui, şi o mucenicie a evlaviei. Dacă prigoanele sângeroase din primele

veacuri ale erei creştine au încetat de mult, totuşi, chiar în vremea de astăzi, există o pătimire pentru credinţă. În această privinţă, Fericitul Augustin scria: „Întreaga viaţă a unui creştin, când e trăită după Evanghelie, este o mucenicie şi o cruce". Într-adevăr, cei ce urmează astăzi calea lui Hristos sunt adeseori ironizaţi, clevetiţi, batjocoriţi şi consideraţi ipocriţi sau „înapoiaţi". Mărturisirea lui Hristos devine izvor de neînţelegeri şi luări în râs, de ostilităţi şi marginalizări. Din toate acestea, se vede clar necredinţa şi păgânismul zilelor noastre.

Ura împotriva ucenicilor este ura împotriva Fiului lui Dumnezeu, este dovada că facem parte din Biserica sau Trupul lui Hristos, Care ne-a spus: „Dacă M-au prigonit pe Mine, şi pe voi vă vor prigoni" (In. 15, 20). Crucea este punctul de plecare, dar şi substanţa vieţii creştine. Crucea, oricare ar fi ea: boală, moarte, prigoană, ura celor răi, eşec, sărăcie, este o dovadă că aparţii lui Hristos, că eşti fratele Lui, că porţi haina Lui mohorâtă, care I s-a dat când era dus la

moarte. Creştinul înţelept ştie că este dator să suporte, cu inimă voioasă, ocara pentru credinţă, cum ne încurajează Sfântul Apostol Iacob: „Mare bucurie să socotiţi, fraţii mei, când cădeţi în felurite ispite..., ca să fiţi desăvârşiţi" (Ic. 1, 2 şi 4). Însuşi Mântuitorul îi fericeşte pe toţi aceia care vor suferi ocări, prigoniri şi chiar moarte din cauza credinţei în El şi din cauza predicării Evangheliei în lume. Prin suferinţele lor, creştinii au prilejul să-L preamărească pe Domnul şi să experieze mângâierile speciale ale prezenţei Sale.

Hristos Domnul le-a spus ucenicilor Săi: „Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă; temeţi-vă, mai curând, de acela care poate şi sufletul, şi trupul să le piardă în gheena" (Mt. 10, 28). Un adevărat ucenic al lui Iisus îşi priveşte suferinţa personală ca pe o semnătură, ca pe un semn dumnezeiesc ce se află pe calea care duce la cer. Aşa au privit suferinţa martirii creştinismului, care constituie pentru noi „pildă de suferinţă şi de îndelungă-răbda-

re" (Ic. 5, 10). Ei au mers spre temnițele întunecoase, spre spânzurători şi spre ruguri cu zâmbetul pe buze, şi coborau treptele amfiteatrelor spre groapa cu leii flămânzi cântând psalmi şi imnuri de preamărire lui Dumnezeu. De aceea, Biserica pomeneşte ziua morții sfinților mucenici ca zi de biruință şi de bucurie. Noi ne asemănăm acestora atunci când răbdăm în liniște clevetirile şi derâderile, pentru că ne rugăm şi postim, ne spovedim şi participăm, în mod frecvent, la slujbele bisericeşti. Această răbdare va fi primită de către Dumnezeu ca o jertfă de sânge, fiindcă Hristos, prin sângele Său, a sfințit toate „crucile" ucenicilor Săi.

Dacă pentru Iisus crucea a fost marea ascultare prin care a reparat marea neascultare a oamenilor, pentru noi, acceptarea crucii înseamnă primirea voii lui Dumnezeu, contrară proiectului nostru de fericire pământească. Numai privind la crucea lui Iisus, care este dovada supremă a iubirii, se poate înțelege crucea şi se poate obține forța de a o purta. Se înşală acei creştini care

cred că pot trăi pe pământ fără obstacole şi lupte, că se pot mântui fără suferinţă şi cruce. Numai crucea îi maturizează pe oameni, aşa cum tăierea mlădiţelor face via roditoare. Sfântul Apostol Pavel spune: „Pe cine îl iubeşte Domnul îl ceartă. Dumnezeu se poartă cu voi ca faţă de fii. Căci care este fiul pe care tatăl său nu-l pedepseşte? Orice mustrare, la început, nu pare că e de bucurie, ci de întristare, dar, mai pe urmă, dă celor încercaţi cu ea roada paşnică a dreptăţii" (Evr. 12, 6-7, 11). Aceste cuvinte ne încurajează să primim crucile cu conştiinţa că, prin ele, ne exprimăm fidelitatea faţă de Hristos, Dumnezeul nostru, Care prin Cruce a adus bucurie la toată lumea.

De obicei, când vin crucile, suntem ispitiţi să-L întrebăm pe Dumnezeu: „De ce?". Şi, de multe ori, Îl acuzăm pe Dumnezeu că le îngăduie, sau ne plângem că sunt prea grele. În schimb, Dumnezeu ni le face pe măsură, aşa cum este bine ilustrat în următoarea istorioară. Se povesteşte că un om se plângea mereu Domnului că este insupor-

tabilă crucea sa. Atunci, Domnul îi permite să meargă într-o mare fabrică de cruci şi să-şi aleagă una mai puţin grea. Omul s-a dus şi, încercându-le, la rând, pe toate, n-a găsit niciuna mai uşor de purtat. Atunci, şi-a dat seama că tot a lui, cea de la început, i se potrivea mai bine. De aici rezultă că tot ce vine de la Dumnezeu trebuie să primim cu supunere, că El nu va îngădui să fim ispitiţi peste puterile noastre, „ci odată cu ispita va aduce şi scăparea din ea, ca s-o puteţi răbda" (I Cor. 10, 13). Suferinţa noastră, unită cu a lui Hristos, ne purifică şi ne aduce imense binecuvântări.

Cei care poartă crucea în duhul lui Iisus, cu supunerea Lui, cu blândeţea Lui, cu sfânta Lui răbdare, vor primi mare răsplată de la El, Care a spus: „Bucuraţi-vă şi vă veseliţi, că plata voastră multă este în ceruri" (Mt. 5, 12). Când primim suferinţa „ca venind din mâna lui Dumnezeu", atunci necazul se transformă în bucurie, sufletul se luminează ca o rază de soare, harul lui Hristos ne întăreşte inima lin, neobservat,

cum înviorează roua o floare veştejită. Cine este convins că după luptă se dă cununa e întărit în chinuri şi mângâiat când e dat morţii, putând striga cu Sfântul Pavel: „Cu tot necazul nostru, sunt covârşit de bucurie" (II Cor. 7, 4). Încercările şi nedreptăţile de orice fel, primite în veacul de acum cu răbdare, ne deschid raiul cel preafrumos şi ne arvunesc slavă veşnică covârşitoare (cf. II Cor. 4, 17). Cortegiul lui Iisus Cel preamărit îl formează săracii, flămânzii, asupriţii pentru dreptate şi toţi purtătorii crucii. Conştienţi de aceasta, adevăraţii creştini se bucură când sunt încercaţi, urmând îndemnul Sfântului Apostol Petru care spune: „Întrucât sunteţi părtaşi la suferinţele lui Hristos, bucuraţi-vă, pentru ca şi la arătarea slavei Lui să vă bucuraţi cu bucurie mare. De sunteţi ocărâţi pentru numele lui Hristos, fericiţi sunteţi, căci Duhul slavei şi al lui Dumnezeu Se odihneşte peste voi" (I Pt. 4, 13-14).

Epilog

Privite în ansamblul lor, cele nouă *Fericiri* cuprind cele mai generale, dar şi cele mai importante principii ale moralităţii şi, totodată, ale desăvârşirii creştine la care ne îndeamnă Mântuitorul Hristos (Mt. 5, 48). Scurte ca formulare şi foarte vii în ţesătura lor de învăţături, ele oferă o mare bogăţie teologică, luminând şi sfinţind, în densitatea lor, un larg câmp uman-religios şi social. Spre deosebire de cele zece porunci care aveau un caracter prohibitiv, oprind de la fapte rele, *Fericirile* au un caracter pozitiv şi constructiv, arătând virtuţile pe care trebuie să şi le însuşească un creştin.

Viaţa unui creştin nu trebuie să se limiteze la străduinţa de a nu face răul, ci ea trebuie să se manifeste prin străduinţa conti-

nuă de a face binele, cât mai mult bine. Prin rostirea *Fericirilor*, Mântuitorul a vrut să aşeze în suflet, în locul mândriei, smerenia; în locul inimii împietrite, inima simţitoare şi dornică de îndreptare; în locul durităţii, blândeţea şi omenia; în locul asupririi, al suferinţelor şi nedreptăţilor în care trăiau mulţi, foamea şi setea de dreptate; în locul unei inimi întunecate, inima curată; în locul lăcomiei, milostenia; în locul urii şi războiului, pacea; în locul indiferenţei faţă de marile idealuri ale credinţei şi umanităţii, dăruirea şi jertfa pentru credinţă şi pentru primatul spiritului şi al dreptăţii.

Câştigându-şi aici, pe pământ, în viaţa de toate zilele, anumite virtuţi, creştinul poate atinge culmea însorită a desăvârşirii morale. O fiinţă omenească împodobită cu florile virtuţilor creştine are certitudinea dobândirii fericirii veşnice în Împărăţia cerurilor. Această Împărăţie dumnezeiască îşi are rădăcinile în sărăcia duhului, are ca tovarăş blândeţea, creşte prin lacrimile vărsate peste suferinţele vieţii prezente şi

prin setea de dreptate. Mila, curăția inimii şi dragostea de pace sunt florile şi roadele ei. Ea îşi capătă tărie nouă când este bântuită de furtuna prigonirii şi a suferinței. Fiecare virtute este ca o fereastră deschisă spre cer, ca o poiană în care străbate raza fericirii cereşti.

Fericirile sunt mijloace de spiritualizare şi îndumnezeire; sunt unicele leacuri pentru vindecarea relelor ce bântuie omenirea de astăzi. Fiind un adevărat *rezumat al Evangheliei,* ele ne ajută să ne împăcăm cu noi înşine şi să ne sfințim pentru cerul de mâine, unde suntem destinați să trăim alături de Dumnezeu, ca fii preaiubiți ai Săi. Împlinind bogatele învățăminte duhovniceşti cuprinse în *Fericiri,* noi putem trăi în armonie cu lumea din jurul nostru şi putem face din această viață un adevărat pridvor al paradisului ceresc, unde bucuria şi fericirea vor fi fără de sfârşit.

Mulți caută astăzi fericirea în avuții materiale, în plăceri trupeşti şi în slava lumii trecătoare, dar toate acestea nu dau satisfac-

ții sufletului, creat după chipul lui Dumnezeu. Fericitul Augustin spunea: „M-ai făcut după Tine, Doamne, şi nefericită este inima mea câtă vreme nu odihneşte întru Tine". Numai stăruind în comuniune cu Hristos, prin împlinirea Legii Sale de iubire, putem fi fericiți. Mântuitorul înfățişează laolaltă desăvârşirea şi fericirea, arătând că acestea sunt strâns legate. Într-adevăr, nimeni nu poate fi fericit fără a fi desăvârşit, iar cel ce cucereşte desăvârşirea morală dobândeşte, prin aceasta, şi fericirea.

Pericopa evanghelică, numită îndeobşte *Fericirile* (Mt. 5, 1-12), este una dintre cele mai frumoase părți din Sfânta Scriptură. Prin tâlcuirea ei, putem înțelege însemnătatea *Fericirilor* pentru viața noastră şi, în acest fel, suntem contemporani cu acel moment istoric în care s-au descoperit cele nouă căi pe care trebuie să meargă omenirea răscumpărată pentru a ajunge la fericirea veşnică. Cine înțelege sensul fiecărei *Fericiri* şi pune în practică mesajul lor, acela posedă cele nouă chei de aur prin care

se pot deschide porțile Împărăției veşnice. Acolo, sus, în „raiul lui Dumnezeu" (Apoc. 2, 7), este plinătatea păcii şi a odihnei, promise nouă de către Hristos prin cuvintele: „Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă" (In. 14, 27); „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi, şi Eu vă voi odihni pe voi!" (Mt. 11, 28).

Cuprins

Introducere 5

Fericirea întâi 10
Fericirea a doua 16
Fericirea a treia 22
Fericirea a patra 28
Fericirea a cincea 34
Fericirea a şasea 40
Fericirea a şaptea 47
Fericirea a opta 54
Fericirea a noua 61

Epilog 68

Cele nouă Fericiri (Mt. 5, 3-12) cuprind adevăruri morale care constituie un fel de „carte a legământului" noii Împărății mesianice, întemeiate de către Mântuitorul Iisus Hristos. Prin ele se precizează atât caracterul acestei împărății, cât și însușirile pe care trebuie să le aibă cetățenii acesteia. Domnul nu le-a dat sub formă de porunci, ci în chip de „fericiri", pentru a corespunde mai bine spiritului liber al moralei creștine (cf. Ic. 1, 25).

(Autorul)